

РЕШЕНИЕ

№ 530

гр. София, 02.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 34 състав,
в публично заседание на 19.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Тафров

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **10792** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на глава X от АПК, във вр. с чл.118, ал.1 от КСО.

Образувано е по жалба на Д. Д. С. от@@@[жк] вх. Б. ет. 1. ап.19 срещу решение №2153-21-57/25.09.2020г. на директора на ТП на НОИ – С.-град,с което е отхвърлена жалбата му срещу разпореждане №[ЕГН]/52 от 14.07.2020г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване ПО,с което е отказано възстановяване на наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване на основание чл.82, ал.1 от КСО и чл.34 от НПОС на жалбоподателят.Излагат се доводи за незаконосъобразност на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане поради неправилно приложение на материалния закон. Основните възражения в жалбата се свеждат до неправилно тълкуване и прилагане на разпоредбата на чл.82, ал.1 от КСО по отношение на обхвата на понятието „учащ“. Счита се, че неправилно административният орган е отказал възстановяването на пенсията на жалбоподателят с мотива, че след дипломирането си по специалността „Право“ той е загубил качеството на „учащ“ по смисъла на чл.82, ал.1 от КСО.Твърди се в жалбата,че след успешното полагане на държавните изпити жалбоподателят следва да проведе задължителен 6-месечен стаж, за да придобие юридическа правоспособност, т.е. времето на стажа е задължителен елемент от обучението по специалността и той има качеството на учащ по закон.В жалбата се сочат решения на ВАС по идентични случаи по дело №7764/19г. и №4001/20г. на АССГ.Иска се отмяна на решението и потвърденото с него разпореждане и връщане на преписката

на административния орган за ново произнасяне по същество с изрични указания по прилагането на КСО.В о.с.з. проведено 19.01.2021г. на жалбоподателят се представлява от адв. К.,които поддържа жалбата и депозира списък с разноси по делото.

Ответникът - Директорът на ТП на НОИ - С.,чрез процесуалния си представител М.Б.-П.,оспорва жалбата и иска съдът да я отхвърли като неоснователна. Твърди, че обжалваните административни актове са правилни и законосъобразни,претендира юрисконсулско възнаграждение.

Административен съд–София-град,като взе предвид становищата на страните и след преценка на събраните по делото доказателства, в съответствие с изискванията на чл.168 от АПК, приема за установено следното от фактическа и правна страна :

Жалбата, като подадена в срок и от легитимирано лице, е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

По делото не е имало спор по фактите.От данните в пенсионното досие се установява, че наследствената пенсия на Д. Д. С. е отпусната от 25.04.1999г. с разпореждане №0105856 от 08.10.1999г. на ТП на НОИ [населено място]. След отпускането ѝ пенсията е прекратена от 11.06.2014г. поради завършване на средно образование и възстановена на 01.10.2014г.Пенсията е възстановена и изплащана съгласно представени удостоверения от СУ „Св. К. О."-Юридически факултет, удостоверяващи, че жалбоподателят се е обучавал по специалност „Право“ и е имал качеството на учащ.От уведомително писмо №33-00-44/09.03.2020г., издадено от СУ „Св.К. О." се установява, че Д. Д. се е дипломирал на първа редовна държавна изпитна сесия по учебен план на випуска с протокол №001 от 27.11.2019г.Въз основа на това уведомително писмо е издадено разпореждане №950809 от 24.04.2020г. на Ръководител „ПО" в ТП на НОИ [населено място] с което получаваната наследствена пенсия за инвалидност поради общо заболяване от Д. Д. е прекратена на основание чл.96, ал.1, т.4 от КСО поради отпадане основанието за получаването и считано от 28.11.2019г.Със заявление вх.№2107-21-366 от 31.03.2020г., подадено в ТП на НОИ С. – [населено място] С. е правил искане за въобновяване на наследствената му пенсия, тъй като със заповед №СП-03-623 от 30.12.2019г. на Министъра на правосъдието е разпределен за стажант-юрист и за периода от 02.01.2020г. до 02.07.2020г. и ще полага стаж за придобиване на юридическа правоспособност по чл.294 от ЗСВ.С разпореждане № [ЕГН]/52 от 14.07.2020г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, оспорено в настоящето производство, е постановен отказ за възстановяване на наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване на основание чл.82, ал.1 от КСО и чл.34 от НПОС, тъй като за периода на полагане на стаж след дипломирането Д. Д. С. е нямал качеството на учащ с оглед изплащане на наследствена пенсия.

Разпореждането е оспорено по реда на чл.117, ал.1 от КСО с основния аргумент, че към датата на постановяването му жалбоподателят е продължил да има качеството на „учащ“, тъй като придобиването на юридическа правоспособност е сложен фактически състав и завършването на магистърска образователна степен по

специалността „Право“ освен успешното полагане на държавните изпити включва и задължителен 6-месечен стаж, който не е платен и не се признава за осигурителен стаж.

Производството пред директора на ТП на НОИ – С.-град е приключило с процесното решение № 2153-21-57/25.09.2020г. с което жалбата на Д. С. е отхвърлена. Директора на ТП-НОИ-С.-град е приел за неоснователно възражението на жалбоподателят, че през времето на стажа стажант – юристите продължават да се водят учащи, като се е позовал на редакция на чл.82, ал.1 от КСО, в сила от 01.01.2017г. В мотивите към решението е посочено, че законодателят изрично в чл.82, ал.1 от КСО и чл.34, ал.1, т.1 от НПОС е изключил стажът след дипломиране от срока на обучение и няма никакво законово основание за юридическия стаж по ЗСВ да се прави изключение, като се зачита за част от обучението. В обжалваното решение е направен извод, че обжалваното разпореждане е съобразено с материалния закон, поради което жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена като неоснователна посочена е практика на ВАС по идентични случаи адм. дело №7943/19г. и адм. дело №9406/18г.

Решението на директора на ТП на НОИ – С.-град е съобщено на жалбоподателят на 19.10.2020г. съгласно известие за доставяне, като в законоустановения срок жалбоподателят е депозирал жалба срещу същото пред Административен съд –София-град.

По делото е приложена и заповед № СД-03-623/30.12.2019г. на министъра на правосъдието, съгласно която Д. С. е разпределен за стажант – юрист в СГС за срок от шест месеца, считано от датата на встъпване. Видно от акт за встъпване в длъжност, жалбоподателят е встъпил в длъжност „стажант – юрист“ в СГС на 02.01.2020г.

При тази фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Оспореното решение и потвърденото с него разпореждане са постановени от компетентни административни органи, в предписаната от закона форма, при липса на допуснати съществени процесуални нарушения, но при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Основният спорен въпрос между страните е относно правото на лицето за възобновяване на наследствена му пенсия след дипломирането му по времето на стажа за придобиване на юридическа правоспособност съгласно изискването на Глава XIV от ЗСВ.

С чл. 82, ал. 1 от КСО (ред. ДВ, бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.) е създадено право на наследствена пенсия в полза на децата до навършване на 18 - годишна възраст, а след навършването ѝ, ако учат - за срока на обучението, но не по-късно от навършването на 26 - годишна възраст, както и над тази възраст, ако учат и ако са инвалидизирали до 18 г., съответно до 26 - годишна възраст. Децата, които се считат за учащи, се определят с наредбата по чл. 10б. Децата, които полагат стаж след

дипломиране, не се смятат за учащи.

Жалбоподателят Д. С. е упражнил субективното си право да получи наследствена пенсия, като е подал заявление в качеството си на учащо дете преди изменението на чл. 82, ал. 1 КСО (ред. ДВ бр. 98 от 2016 г.). Оспореното решение на директора на ТП на НОИ – С.-град е постановено при действието на чл. 82, ал. 1 КСО, но след изменението на текста с редакция в сила от 01.01.2017г. Като приложима материалноправна норма чл. 82, ал. 1 КСО съдържа фактическия състав, при наличието на който лицата имат право да получат наследствена пенсия. По – конкретно това са лицата, които не са навършили 18 години, без оглед на това дали учат или не. Правоимащи са и децата, за които са налице кумулативните предпоставки, а именно да са на възраст от 18 до 26 години и да учат в качеството си на преки наследници на починалото лице, което ги е издържало, както и над тази възраст, ако учат и ако са се инвалидизирали до 18 -, съответно до 26 - годишна възраст. Според чл. 34, ал. 3 НПОС лицата, завършващи последния курс на обучение, се счита, че учат до дипломирането си, но не по-късно от края на втората сесия за дипломиране на курса.

Жалбоподателят е [дата на раждане] , като до 27.11.2019г. е бил студент по специалността „Право” в Юридически факултет на Софийски университет „Св. К. О.”. Не е спорно, че към датата на издаване на процесното решение и потвърденото с него разпореждане, а и на приключване на устните състезания пред настоящата инстанция, жалбоподателят не е навършил 26 –годишна възраст. Според установената съдебна практика до изменението на чл. 82, ал. 1 КСО, в сила от 01.01.2017 г., стажът, който полагат дипломираните юристи по специалността „Право”, се включва в „срока на обучение” по смисъла на чл. 82, ал. 1 от КСО. За да придобият юридическа правоспособност, завършилите висше образование по специалността „Право” следва да преминат 6 - месечен стаж като стажант - юристи и да положат изпит пред Министерство на правосъдието съгласно чл.294, ал.1 от ЗСВ. От 01.01.2017 г. е в сила новата редакция на чл. 82, ал. 1 КСО (обн. ДВ, бр. 98 от 2016 г.), в която е добавено ново изречение трето със следния текст: „Децата, които полагат стаж след дипломиране, не се смятат за учащи“. Това изречение възпроизвежда в цялост текста на чл. 34, ал. 4 НПОС. В срока на обучението за придобиване на юридическа правоспособност дипломираните юристи я придобиват след полагане на стаж и изпит в съответствие със Закона за съдебната власт. В постоянната си практика Върховният административен съд е приемал, че до полагането на държавния практико – теоретичен изпит след задължителен стаж дипломираните стажант – юристи нямат юридическа правоспособност. Поради това децата, които са навършили 18 години и провеждат своя задължителен стаж по ЗСВ, следва да продължат за времето на стажа да получават наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 КСО./решение №3676 от 10.03.2020г. по адм. Дело №7764/19г./

Законът е специален по отношение на определяне обучението на лицата, които завършват своето образование по специалността „Право” и придобиват теоретични и практически знания и умения за упражняване на юридическата професия. В Глава XIV на ЗСВ „Придобиване на правоспособност“ са разписани правилата и реда, по които завършилите висше образование по специалността „Право” придобиват юридическа

правоспособност и квалификация. По аргумент от чл. 294, ал. 1 ЗСВ в относимата редакция (вкл. и след 01.01.2017 г.) следва, че лицето, което се е дипломирало по тази специалност, но не притежава юридическа правоспособност, отново не може да упражнява юридическа професия. Видно от разпоредбата на чл. 297, ал. 2 от ЗСВ (нова - ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 09.08.2016 г.), стажът за придобиване на юридическа правоспособност се провежда на два етапа. Първият етап има за цел общо запознаване с основните функции, задълженията и с организацията на дейността на органите на съдебната власт. Продължителността му е не по-малка от два месеца, като във всеки орган на съдебната власт на стажант-юриста се определя наставник. Вторият етап се определя от законодателя като професионален и се провежда при адвокат, нотариус, частен съдебен изпълнител, представител на друга професия, за която се изисква юридическо образование, в орган на изпълнителната власт или в друга институция, определена с наредбата по чл. 297а, чиято дейност е свързана с развитието на правото, съдебната власт или защитата на правата на човека. Професионалният стаж е с продължителност 4 месеца и се провежда под ръководството на наставник, като той може да бъде проведен и в орган на съдебната власт. Също така в ал. 3 на чл. 297 ЗСВ изрично е разписано, че по време на стажа стажант - юристът не получава възнаграждение и времето не се зачита за осигурителен стаж, освен когато договорът с лице по ал. 2, т. 2 предвижда друго. В чл. 297а ЗСВ пък е въведено задължение на министъра на правосъдието да издаде наредба относно назначаването, контрол и изпит на стажантите, както и за поддържане на публичен регистър, на лицата които са придобили юридическа правоспособност. След приключване на стажа стажант - юристът полага изпит за придобиване на юридическа правоспособност. Изрично в чл. 300 ЗСВ е посочено същностното съдържание на този изпит, който най – общо е свързан с проверка на получените по време на стажа практически знания и умения. Разписаната детайлна уредба на юридическия стаж, провеждан от лицата, които са се дипломирали по специалността „Право“, сочи на извод, че той е задължителен елемент от сложния фактически състав по придобиване на юридическа правоспособност. Стажант – юристите след приключването на стажа трябва да имат способност да анализират фактите с правно значение и приложимото право. По време на задължителния теоретичен стаж стажант-юристите се запознават практически с основните функции и с организацията на органите на съдебната власт, изготвят проекти на съдебни актове. Констатацията се извежда от целта на обучението по дадена специалност и дипломирането на студента, които са свързани с получаването на правоспособност да се упражнява съответната професия. Със стажа следователно продължава професионалното обучение на дипломираните студенти по специалността „Право“, налице е обучение по смисъла на чл. 82, ал. 1, изр. последно КСО (ред. изм. в сила от 01.01.2017 г.). Затова стажът по чл. 294, ал. 1 ЗСВ се включва в срока на обучение по смисъла на тази норма до полагането на задължителния изпит за правоспособност, през което време няма основание да бъде прекратявана получаваната наследствена пенсия.

С оглед на това, като е приел, че не са налице основания за възобновяване на наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване на Д. С., отчитайки обстоятелството, че той е изгубил качеството на учащ по смисъла на чл. 82, ал. 1 КСО, и е отхвърлил жалбата му по административен ред, директорът на ТП на НОИ – С.-град е постановил едно материално незаконосъобразно и необосновано решение,

което заедно с потвърденото с него разпореждане подлежи на отмяна на основание чл.146, т.4 и т.5 от АПК, а преписката по издаването им – на връщане за ново произнасяне по същество съобразно указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите към настоящото решение.

При този изход на делото на основание чл. 143 от АПК съдът присъжда разноски в полза на жалбоподателят в размер от 360лв. съгласно представеният договор за правна защита и съдействие.

Водим от изложеното, както и на основание чл.172, ал.2, във вр. чл.173, ал.2 от АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ решение №2153-21-57/25.09.2020г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е отхвърлена жалбата Д. Д. С. от@@13@[жк] вх.Б. ет. 1. ап.19 срещу разпореждане №[ЕГН]/52 от 14.07.2020г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване ПО, с което на жалбоподателят е отказано възстановяване на наследствената пенсия за инвалидност поради общо заболяване на основание чл.82, ал.1 от КСО.

ОСЪЖДА ТП на НОИ – С.-град да заплати на Д. Д. С. от@@15@[жк] вх. Б. ет. 1. ап.19 сумата 360,00 /триста и шестдесет/ лева - разноски по делото.

ИЗПРАЩА преписката на ръководител „Пенсионно осигуряване“ при ТП на НОИ–С.-град за ново произнасяне с разпореждане съобразно указанията по тълкуването и приложението на закона, дадени в мотивите към настоящото решение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в четиринадесетдневен срок от съобщаването му на страните.

съдия :